antares

BİLİM-KURGU DERGİSİ

ANTARES 10 NİSAN 1977

Sahibi ve Yazı İşleri Sorumlusu : Sezar Erkin ERGİN

İsteme ve yazışma adresi : P.K. 56, Bakanlıklar, ANKARA

Sayısı 5,— TL. Bir yıllık abone 60,— TL.

Posta Çekleri Hesap No : 10078115.

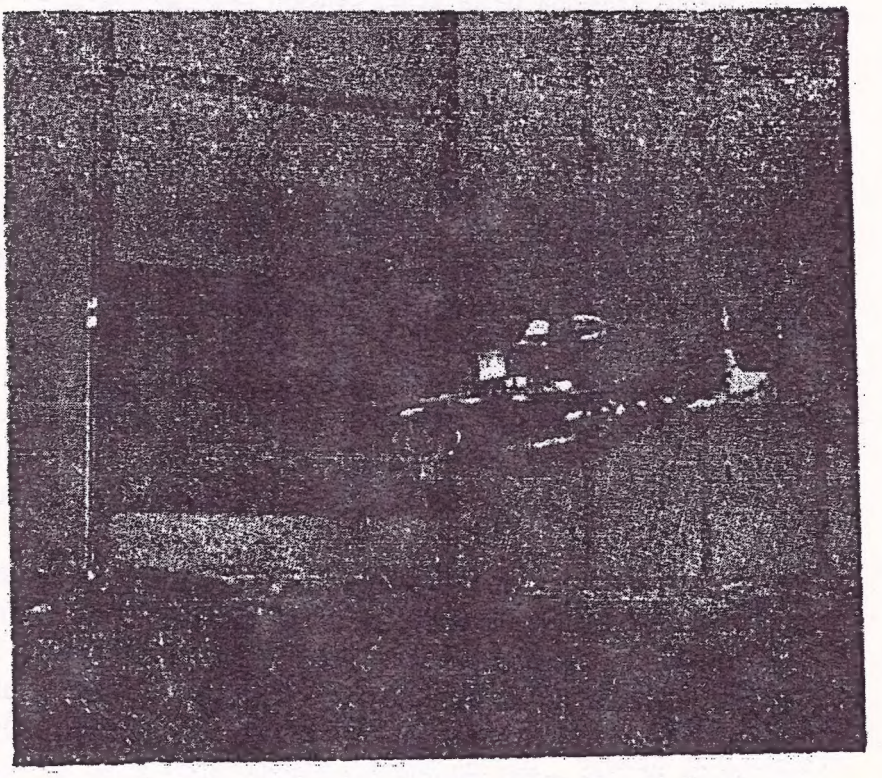

BİLİM - KURGU BİR SANATTIR

Daha önce kurgu - bilim sözcüğünün bilim - kurgu olarak düzeltilmesi gereğinden söz etmiştim, sevgili okurlar. Gerçekten de kurgu - bilim denince, yaşambilim, toplumbilim gibi bir bilim dalından söz ediliyormuş düşüncesi gelebilir usa. Oysa bilim - kurgu bilimsel nitelik taşımasına karşın, bir bilim dalı değildir.

1976 yılı Ocak ayının ilk günlerinde İstanbul'da Sinematek Derneğinin düzenlediği bir açık oturumda da bu konuya açıklık getirmeye çalışmıştım. Ancak her nedense 16 Ocak 1976 tarihli Milliyet Sanat dergisinin 167. sayısında buna ilişkin bir yazıda bilim - kurguyu bir bilim dalı olarak nitelendirdiğim belirtilmişti. Şimdi yeri gelmişken bunu bir kez daha tekzip etmekte yarar görüyorum. Evet, bilim - kurgu bir bilim dalı değildir, ama yazarları arasında bilim adamlarının çokluğu bakımından yazın türleri arasında başta gelir. Örneğin Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, Fred Hoyle yazarlıklarının yanı sıra bilim adamı olarak da büyük üne kavuşmuş kişilerdir. Yine de bu, bilim - kurguyu en iyi biçimde bilim adamı yazabilir, anlamına gelmemelidir.

1976'da yayınlanan «Uzay Çağı» adlı bir radyo programındaki açık oturumda da bu konuya değinmiş ve «polisiye romanları polislerin yazmasını bekleyemeyeceğimiz gibi, bilim - kurgu öykülerini de bilim adamlarının yazmasını bekleyemeyiz», demiştim. Nitekim bilim - kurgu yazarı her şeyden önce bir yazardır. Bir bilimsel deney üzerine rapor yazmakla, bilim - kurgu öyküsü yazmak apayrı birer iştir. Birincisi için salt mantık ve bilgi yeterlidir ama ikincisi için bunların yanı sıra düşgücü ve öykü yazma becerisi de istenir. Bu dört temel öğe olmadan bilim - kurgu yazılamaz.

Düşgücünü kullanma ve öyküleme uzun alıştırmalar gerektiren birer beceri, birer iş, kısacası bir sanat olduğuna göre, bilim - kurguyu da bir sanat dalı olarak kabul etmemiz zorunludur. Kısacası, Zühtü Bayar'ın da Antares'in 6. sayısında dediği gibi : «Bilim - kurgu denilen tür, her şeyden önce bir sanattır. Öyle bir sanat ki, bir ayağı bilimle teknolojide, öbür ayağı da estetikte...»

Zaman Devriyesi

Sezar E. ERGİN

Vakit gece yarısına doğruydu. Karanlıkta bir gölge, Cactus Town mezarlığında, sessizce mezar taşları arasından süzüldü. Bu gölgenin kimliğini ortaya serecek yeterli ay ışığı yoktu o gece. Zaten gündüz bile hiç bir Cactus Town sakini onu tanıyamazdı. Çünkü bu bölge onların yaşadığı dünyadan başka, apayrı bir dünyadan geliyordu. Gölge biraz ilerledikten sonra taze bir mezarın önünde durdu. Kaynağı belirsiz mavi bir ışık belirdi birden. Mezar taşına vuran yabansı ışık altında şunlar okunuyordu :

Adı : İdris Ereten
Ölüm Tarihi : 21 - 7 - 1856
Doğum Tarihi : ?

Gölge,

— Ölüm tarihi : 21 - 7 - 1856; doğum tarihi : 12 - 4 - 2423, diye mırıldandı.

Sonra pelerini içinden bir kürek çıkararak kazmaya başladı. Yarım saat süreyle mezarlıktaki ölüm sessizliğini bozan sadece hafif kürek sesleri oldu. Sesler kesildiğinde gölge, açılan çukurun içinde bir tabutun üzerine eğilmekteydi. Önce tabutun yanlarını yokladı, sonra tabutla kapağın arasına küreğin ucunu soktu ve yavaş yavaş sapını aşağı doğru bastırdı. O küreğin sapını bastırdıkça, kapak da gıcırtı ve iniltiler arasında hafifçe yükseldi. Ardından son bir zorlamayla kapak yerinden fırladı ve yana toprak zemine düştü. Çukuru aydınlatan o yabansı mavi ışık tabutun içini karanlıkta bırakmıştı. Gölge hemen oraya diz çöktü ve başını tabutun içine doğru uzattı. Bir iki dakika sonra başını kaldırdığında, dudaklarından şu sözler dökülüyordu :

— Çok şükür, yaşıyor.

Gölge zaman yitirmeden yeniden işe koyuldu ve yavaşça tabutun içinden kefene sarılmış bir cisim çıkarttı. Sonra cebinden aldığı bir bıçakla kefen bezinin ötesini berisini parçalamaya başladı. İşini bitirdiğinde karşısında belden yukarısı çıplak bir

adam yatıyordu. Gölge bu kez adamı sırtlayarak çukurdan çıkardı. Yabansı mavi ışık altında bembeyaz gözüken bedeni çukurun biraz ötesinde yere yerleştirdi ve geri dönüp mezarı kapatmak için çalışmaya koyuldu. İçindeki cesedi başkasına kaptıran mezar, bir süre sonra eski durumuna dönmüştü. Dışardan bakıldığında bu mezarın açılmış olduğunu söylemek çok güçtü artık. Gölge yeniden bedeni sırtladı ve mezarlıktan çıkarak kasabanın kuzeyine doğru hızlı adımlarla ilerlemeye başladı. Kasabanın kuzey kesimine yaklaştıklarında ay gökyüzünden silinmek üzereydi; buna karşılık sert bir rüzgâr ortalığı kasıp kavurmaya başlamıştı. Kasabayı geride bırakıp kuzeye giden yola saptığında gölge, sırtındaki yüke benzer bir başka cismin yakınından geçti. Şu farkla ki, bu diğer benzer yükü taşıyan bir insan değil, darağacıydı. O gece gölge geç vakitlere kadar sırtındaki yükü bilinmeyen bir yere doğru taşıdı durdu. Gün ağardığında ortalıkta ikisinden de bir iz kalmamıştı, sadece bir iki yerde çalılara takılmış kefen bezi parçaları yoldan geçenlere bir şeyler anlatmak istercesine rüzgâr altında çırpınıp duruyorlardı.

Ereten gözlerini açtığında kendini bembeyaz bir oda içinde buldu. Yatağı, daha doğrusu yatırıldığı yer görkemli bir aygıta bağlı bir bölme idi. Sonra, bedenine, başına, kollarına ve bacaklarına tutturulmuş sayısız kordonlara ilişti gözü. Tüm kordonların diğer uçları aygıta bağlanmıştı. O anda İdris işi anlar gibi oldu. Bu aygıt 25. yüzyıl doktorlarının kısaca «Suzi» dedikleri robot hastabakıcı idi. O halde... O halde dönmüştü 25. yüzyıla. Ama nasıl olmuştu bu iş ?

Aynı anda aygıtın bir kesimi İdris Ereten'in üzerine doğru ilerledi ve suratına dört karış uzaklıkta durdu. Bu bir televizyon alıcı - vericisiydi. Nitekim o anda ekranda zaman denetim bölüm başkanı Kent'in gülümseyen yüzü belirdi. Başkan Kent, İdris Ereten'in gerçek bir baba gibi sevdiği ve saydığı bir insandı; onu görünce İdris'in en ufak bir kuşkusu kalmadı.

— Geçmiş olsun, İdris. 25. yüzyıla hoş geldin! Suzi, yakında tamamen iyileşeceğini söylüyor. Sen nasıl buluyorsun kendini?

Bu sayıdaki yazı ve resimlerin yayın hakkı Antares dergisine aittir.

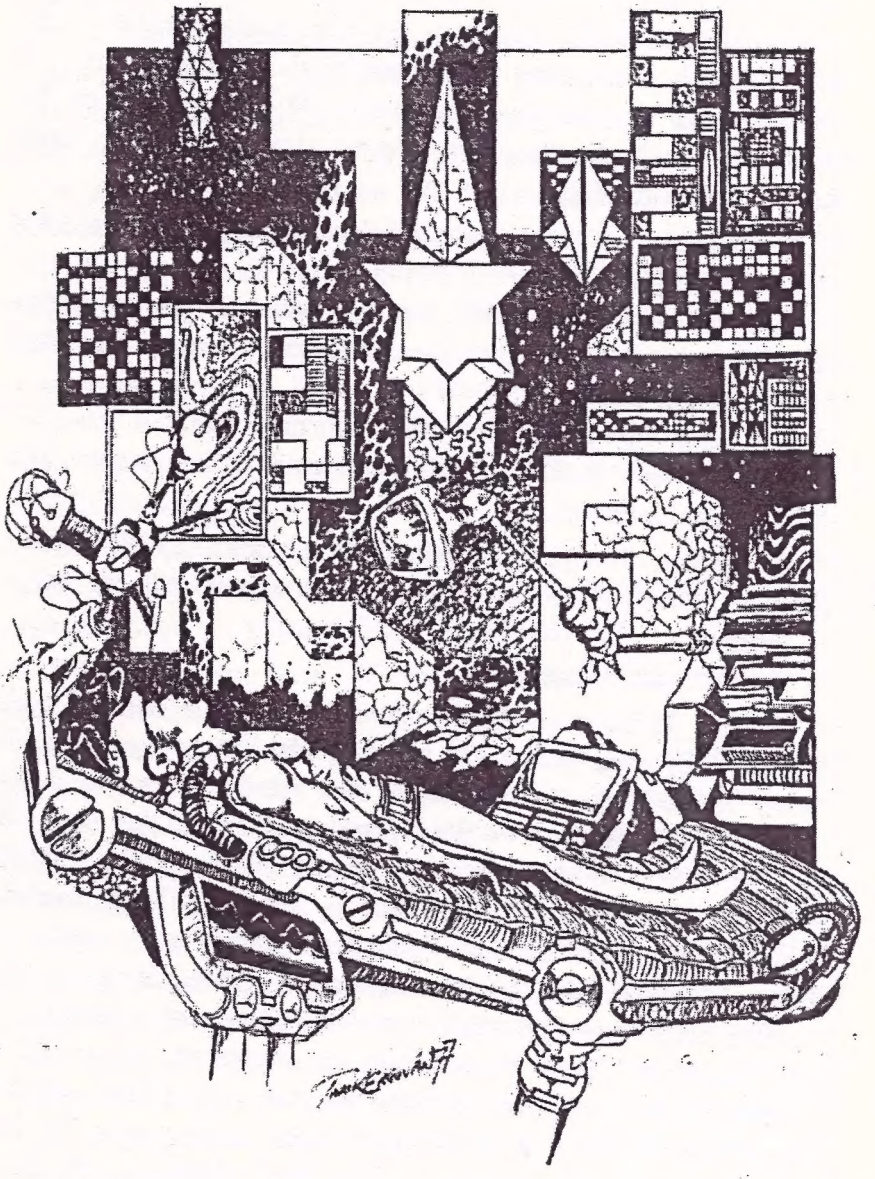

— Sağolun başkanım. 25. yüzyıla dönebildiğim için en az sizin kadar ben de mutluyum. Ama bu kordonlar neyin nesi oluyor; yoksa yine yitip giderim diye mi korkup bağladınız beni bunlara?

Resim : Tarık ERGUVAN

— Meraklanma, İdris. Suzi sana bir süre hastabakıcılık ve dadılık yapacak. Hani bunu haketmediğini de söyleyemezsin.

— Eğer beni bir haftada salıvermeye söz verirse, ben de Suzi'ye uslu bir hasta olacağıma söz veririm. Yoksa hiç dinlemem, basarım çimdiği.

— Aman sakın ha! Sonra teknisyenlere söylerim, Suzi'ye tokat atmasını da öğretirler.

— Şaka bir yana; beni nasıl buldunuz sorabilir miyim, başkanım? Gregson denilen o canciğer kardeşim de kim oluyor? Hem şu anda benim ölmüş...

— Dur, İdris, dur! Acele etme. Her şeyin sırası var.

— Özür dilerim, başkanım, izin verirseniz bunları hemen şimdi öğrenmek istiyorum.

— Bir zaman devriyesi de sabır nedir bilmezse... Bir dakika, İdris!..... Suzi'ye sorduk, olanları şimdi öğrenmende bir sakınca yokmuş.

— Sizi dinliyorum, başkanım.

— Pekâlâ, İdris, sana elimden geldiği kadarı ile durumu açıklayım.. Biliyorsun görev için ayrıldığında her şey yolunda idi. Senin Aztekler devrinde kaldığın süre içinde de durum değişmedi. Ancak seni buraya döndürmek isterken olanlar oldu, İdris. Yo, hayır, ne olduğunu bana sorma; çünkü yanıtlayabilecek durumda değilim. Zaten uzmanlar da henüz bu konu üzerinde konuşmak istemiyorlar. Anlayabildiğimiz kadarı şu : Belki bilirsin, 400 yıldan beri bazı kimseler zaman içinde sadece tek doğrultuda değil, her doğrultuda yolculuk edilebileceğini kanıtlamaya çalışıyorlar. Yani, senin benim anlayacağımız, zaman içinde yolculuk ederek dün ve yarından öte bir yere gidebileceğimizi savunuyorlar. Bunu da şöyle açıklamaya çalışıyorlar : Bir düzlem içinde bir doğru alalım, örneğin bir x doğrusu. Bu bizim zaman doğrumuz olsun. Bu doğru üzerinde her şeyin düzgün bir devinimle belli bir yöne doğru ilerlediğini düşünelim. Bu zaman doğrusu üzerinde biz örneğin A gibi bir zamanı, şimdi ile gösterelim; bunun solunda alacağımız bir B zamanını dün, sağında alacağımız bir C zamanını da yarın olarak kabul edebiliriz. Biz elimizdeki zaman makineleri ile AB ve AC yönünde

istediğimiz gibi gidip gelebiliyoruz. Ancak yukardaki tezi savunanlar, bizim üstünde yolculuk ettiğimiz x zaman doğrusundan başka ona koşut ve aynı yönde Y, Z gibi sayısız zaman doğruları olabileceğini söylüyorlar. Biz, örneğin kendi zaman doğrumuz x üzerindeki A'dan, bir başka zaman doğrusu üzerindeki E'ye gitmek istersek AB ve AC doğrultularından ayrı bir doğrultuda, AE doğrultusunda ilerlememiz gerekir. Bir başka deyişle ne düne, ne de yarına gitmiş oluruz; ama sonuç olarak kendi zaman doğrumuzdan ayrılırız. Bilmem anlatabildim mi ? Ha şunu da ekleyeyim, bu tezi savunanlar her zaman doğrusunda ayrı birer evren ve bu koşut evrenlerde de bizimki gibi koşut güneşler ve koşut dünyalar olabileceğini söylüyorlar. Yani Y zaman doğrusundaki E'ye gittiğimizde orada bir koşut dünya bulacağız demektir bu.

— Bir dakika, başkanım. Bu koşutluk dalgası daha beter kafamı karıştırmadan sorayım : Şu koşut - dünya dediklerinız birbirinin aynı dünyalar mı, yoksa birbirlerinden farklı mı?

— Güzel bir soru, İdris. Söylendiğine göre bu dünyalar, birbirlerinin hemen hemen eşi. Ama dikkat et, tamamen demiyorum, hemen hemen diyorum. Örneğin bizim dünyamızda bir zaman devriyesi İdris Ereten, bir zaman denetim bölüm başkanı Kent olduğu gibi koşut dünyaların her birinde de birer İdris Ereten, birer Kent var. Bunların bir bölümünün sadece kişilikleri veya görünüşleri birbirinden farklıyken, bazıları başkan İdris Ereten, devriye Kent, ya da teknisyen İdris Ereten, fizikçi Kent olabiliyorlar. Neyse şimdi varsayımları bir yana bırakalım. Nerde kalmıştık? Ha, evet; özetleyecek olursak şu bizim adına zaman makinesi denilen zımbırtı seni B'den alıp A'ya getireceği yerde seni başka bir geçmişe bırakıp, E'den yani bir diğer zaman doğrusundaki koşut dünyadan bize ikinci bir zaman devriyesi İdris Ereten getirdi.

— Ee, başkanım. İdris Ereten II, birincisini aratmadı, sanırım.

— Sorar mısın. Herif gelir gelmez kaytarıcılık ve düzenbazlık konusunda senden geri kalmadığını kanıtlamak istercesine hasta numarası yapmaya kalkıştı. Tabii, Suzi yutmadı bunu.

— Ah şu Suzi'nin dudaklarının yerini bir bilsem.

— İlk kuşkularımız işte o zaman başladı. Ardından bir iki gün sonra herif Suzi hakkında hiç bir şey bilmediğini ağzından kaçırınca kuşkularımız iyice kuvvetlendi. Anlaşılan geldiği koşut dünyada Suzi daha türetilmemişti. Tabiî bu olay İdris Ereten II'nin de gözünü açtı. Bu dünyadan olmadığını, bir başka İdris Ereten'in de varolabileceğini düşünmüş olmalı. Korkunç gerçek karşısında ussal dengesi de etkilendi kuşkusuz. Bir dünyada iki İdris Ereten'in fazla olduğunu ve bunun kendi çıkarlarına aykırı olacağını hesaplamış olacak ki, seni ortadan kaldırmayı tasarladı.

— Anlıyorum, zaman makinesi falan kullanmadan kısa yoldan benim dünyamı değiştirmek istedi demek istiyorsunuz.

— Onun gibi bir şey. Ama bu iş için önce seni bulması gerekirdi. Benden sözde birtakım kişisel çalışmalar için izin istedi. Ben de verdim, tabii. Bu arada onu iyice göz hapsine aldık. Böylece eski devirlere beş on gezi yaptı. Senin son yolculuğunda geçmişte bir yerde takılıp kaldığını anlamış olmalı. Kimbilir, belki de senin takılıp geri dönemediğin zamana, o kendi koşut dünyasında görevli olarak gönderilmişti. Her neyse, bir gün bir de baktık kovboy giysileri ve donatımı ile gittiği yolculuktan seninki don gömlekle dönüyor. Ne olduğunu sorduğumuzda, bir soyguncunun saldırısına uğradığını söyledi. Evet, İdris, biz de senin gibi öyle sırıtmıştık, ama anlaşılan bu olay onun onuruna dokunmuştu. Aynı zamana ikinci bir yolculuk yaptı ve ondan sonra başka zamana gitmez oldu. Sonuçta bu bizim dikkatimizi çekti ve biz de aynı zamana başka bir devriye gönderdik. Ve işte o zaman onu kollayarak, senin izini bulduk. Onun seni nasıl bulduğunu ise hâlâ anlayamadık, o başka.

— Ben biliyorum galiba.

— Ha, ne dedin ?

— Yok bir şey. Sonra açıklarım. Siz şimdi niye beni hemen kurtarmadınız, onu söyleyin.

— Biz de önce öyle düşünmüştük, ama sonra bundan cayıp olayların gelişmesini beklemeye karar verdik. İyi ki, öyle yapmışız. İdris Ereten II son yolculuğuna çıkmadan önce silâhındaki kurşunları inceledik. Bir de baktık ki kurşunların hepsi ger-

çek : bilirsin görev sırasında adam öldürmek en büyük suçtur. Eski devirlere götürülen silâhlar da bu yüzden göz boyayıcı zararsız şeylerdir. Silâhtaki kurşunların gerçek kurşunlar olduğunu görünce, herifin bir takım dolaplar peşinde koştuğunu anladık. Kendimize göre bir plân hazırladık biz de. Ve tabancasına gerçek kurşunlar yerine insanı sadece bayıltıp ölü süsü vermeye yarayan enjektörler yerleştirdik. Belki duymuşsundur, buna benzer enjektörleri geçmiş yüzyıllarda avcılar, şimdi soyu tükenmiş olan yabanıl hayvanları canlı yakalamak için kullanırlardı.

— Suzi'nin elinden kurtulur kurtulmaz ilk işim hayvanları koruma derneğine yazılmak olacak, inanın.

- Merak etme, biz seni onlardan daha iyi koruruz. Evet, ne diyordum. Böylece seninki hiç bir şeyden kuşkulanmadı. Ve sonuçta bizim plân uygulanmış oldu. Tabii bu arada senin bu kadar erken gömüleceğin hesapta yoktu. Peşpeşe sıkılan düzmece kurşunlar, yani enjektörlerin etkisi uzun sürmüş olmalı.

- Aldırmayın, başkanım, önce postum, sonra uykum delinmiş ne farkeder. Tanrı beterinden saklasın !

— Ve böylece işin sonuna geliyoruz. Sen gömüldükten bir süre sonra, gönderdiğimiz devriye, gece yarısı mezarını kazıp seni oradan kurtardı ve buraya getirdi.

- Peki, başkanım, İdris Ereten II ne oldu ?

— Ne yazık ki, plânın o yönü aksadı. Onu da bir punduna getirip buraya yollamayı tasarlıyorduk. Ama, zavallı kendi kıyasının kurbanı oldu. Senin silâhsız olarak vurulduğunu gören kasaba halkı galeyana gelip, onu yakaladı ve linç etti. Başka öğrenmek istediğin var mı, İdris ?

— Sağolun, başkanım. Son bir soru daha size : Gregson veya sizin deyiminizle İdris Ereten II, soyulduğunu söyleyerek döndüğünde, yanında söylediklerinizden başka bir şey getirmiş miydi ?

— Bu sorundan pek bir şey anlamadım, doğrusu, Ama yanılmıyorsam teknisyenlerden biri daha sonra kolunda bileziğe benzer bir şey gördüğünü söylemişti. Don gömlek ama tabancasıyla birlikte dönmüş olması daha çok ilgimizi çekmişti o zaman-

lar. Yoksa düşündüğün bir şey mi var senin, İdris ? Çıkar ağzından şu baklayı !

— Şey.. Az önce, görev sırasında en büyük suç adam öldürmektir demiştiniz, başkanım. Peki ya, adam soymak ?

— Sen benden iyi bilirsin bunu, İdris. Bu da çok ağır bir suç.
— Hapı yuttum, desenize. İdris Ereten II'yi soyan bendim çünkü.

— Ne dedin ? Sen mi ? Olamaz... inanamam buna.

— İnanmanız gerek. Dönüşte beraberinde getirdiği bileziği giysilerine karşılık ben bırakmıştım ona. Ama kendi kendimi soymuş olduğum düşünülürse belki cezadan kurtulurum, ne dersiniz ?

— Evet, şey... belki. Bu durumda soyanın da, soyulanın da sen olduğunu kabul edebiliriz, sanıyorum.

— Öyleyse, soygunculuk suçundan yargılayamazsınız beni.

— Dur bakalım İdris, öyle hemen sevinme ! Seni bir suçtan yargılayabiliriz hâlâ.

— Hangi suçtan ?

Başkan Kent soruyu anlamamış gibi göründü. Gözleri ekranda başka bir yöne çevrilmişti.

— Üzgünüm İdris. Suzi, senin artık dinlenmen gerektiğini bildiriyor. Yakında yine görüşürüz.

— Bir dakika, başkanım. Şu son sorumu yanıtlamadınız hâlâ. Suçum neymiş ?

— Söylersem rahatlayacak mısın ?
— Evet.

— Ben pek sanmıyorum ya. Hadi neyse. Görev başında striptiz yapmak suçu ile yargılanacaksın. Hoşça kal !

Karşısındaki ekran kararırken İdris son bir kez başkan Kent'in gülümseyen yüzüne baktı. İlk olarak başkanın şaka yapıp yapmadığı konusunda bir kuşku vardı içinde. □

Mağara

Mustafa YELKENLİ

Soğuğa, tipiye karşı mağarasından çıkamayan zavallı bir hayvandan ne farkımız var, diye düşündü yemek yerken. Hayvanın bir gün dışarı çıkıp güneşte ısınma umudu var. Ya benim ? Bu mağarada düşüncelerimi allak bullak eden bir neden var. Güneşi bir görsem, her şey bitecek, rahatlayacağıma eminim. Yeşil otlarda çocuklar gibi koşmak, güneşe bakmak kör olurcasına...

Düşünmek yemek yemesini engelliyordu sanki. Su içti. Sonra çatalı aldı eline. Ekmeği çiğnedi ağzında, yuttu. Kendine verilen buyruğu yerine getiren basit bir robottan başka bir şey değil gibiydi. Su içti tekrar, sonra ekmek aldı anlamsız bir tavırla. Yemek yemiyor, zorunlu bir buyruğu yerine getiriyordu sanki. Çok eski olmayan anılarını anımsadı. İlki, oğlunun üçüncü yaş gününde armağan olarak bol resimli, yazısız kitabı verirken oğlunun sorusu idi. Açık havada kuzularını, keçilerini otlatan küçük bir çoban resmi vardı. Çocukken dedesinin kendisine anlattığı gibi güneş kırmızı renkte gülümser gibi gökteydi. Oğluna kitap seçerken, elinde olmaksızın yirminci yüzyılın doğasını, ilkelliğini içeren bu kitabı satın almıştı. Güneşi sormuştu oğlu. Bilmiyordu ki. Oysa kitapta ne çok resim vardı sorulacak, kendisinin rahatça yanıtlayabileceği. Önce içinden, güneş, demişti. Bir tuhaf olmuştu o an. Oğluna gülümseyerek,

— Bu güneş !., diye yanıtlamıştı.

· Bu güneş şimdi nerde babacığım ?

Aniden kendisinin de aynı soruyu dedesine sormuş olduğunu anımsadı. Dedesi bir an durmuştu sorusunu yanıtlamadan önce, şu an kendisi gibi. Tuhaf bir huzursuzluk duymuştu, oğlunun eliyle göstermiş olduğu güneşe bakarken. Dedem nasıl yanıt vermişti bana diye düşünmüştü. Anımsayamamıştı.

- Bu güneş şimdi burda değil! Başka dünyalarda. Hem bak ne güzel resimler var şu diğer sayfada...

Oğlunun soru sormasını önlemişti bir bakıma. Ama uzun sürecek bir iç huzursuzluğun başlangıcı olmuştu bu. Belki daha sonra oğlu da bu burukluğu tadacaktı.

Çatalı bıraktı elinden. Bir bardak su daha içti. Bardaktaki suya dikti gözlerini.

Elindeki içki bardağına dikmişti gözlerini bir dost toplantısında. Oğlunun karşısındaki o iç huzursuzluğu yine başlamıştı. Güneşe diye kaldırmıştı bardağını. O an davetlilerden bazılarının durgunlaştıklarını sezmişti. Hepsi değişik bir ürperti hissetmişlerdi içkilerini içerlerken. Kendisi de. Oysa tam anlamıyla isteyerek yapılmış bir davranış değildi bu. Usuna öyle gelmişti. Sanki konuşmak, güneşi bir tanıyanla tanışmaktı isteği. Genç bir bayan,

— Güneşe bir gereksinmemiz yok ki, bu kadar duygulanmak neden ? diye sormuştu.

Hiç kimse konuşma arzusu duymamıştı. Belki de ona öyle gelmişti. Oysa konuşmak istiyordu kendisi.

— Bu kahredici mağarada herşeyimiz tamam, tüm gereksinmelerimiz en mükemmel şekilde karşılanmakta... Doğru...

— Evet ama, siz bugünkü insanlığın yaşamı için en elverişli koşullara sahip bu dev binasal - kentlere mağara mı diyorsunuz ? Bu tamamen haksızlık değil mi ?

Evet, belki de haksızlıktı. Bugünkü toplumun yaşamı insanlık onuruna yakışır bir düzeydeydi. Bilim bunu sağlamıştı. Peki ne istiyordu daha. Bilmeliydi. Bu sorunu çözmeliydi. Konuşması gerekliydi bilmek için.

— Özgür olmak için güneşi görmek gerekmez dostum !

Başını çevirdiğinde, masmavi gözlerle gülümseyen orta yaşlı bir adam görmüştü solunda. Gözleri ne çok parlak diye düşünmüştü. Mavi gözlü adam elindeki bardağını dudaklarına götürüp sakince içmeye devam etmişti. İçkiyi içmiyor, sanki boğazından boşaltıyor gibiydi. Gülümseyişi de hiç eksilmemişti.

— Özgür olmak için güneşi koşul olarak, öne sürmüyorum ki. Bu bir şeydir... Özlem...

— Bu insanlığın tarihî süreç içinde geçirdiği uzun acılar dolu gelişimini yadsımaktır.

Yine o bayandı. Korkunç bir saldırıya geçecekmiş gibi yüzü gerilmişti. Gözlerinin üzerine düşen bir tutam saçını, avını görmesini engelliyormuş gibi, elleriyle geriye atarak,

— Bu özlem insanlığın asıl özlemini söylemekten çok uzaktır. Bugünkü kurulu düzeni birtakım saçma özlemlerle yıkmaya hiç kimsenin hakkı yok. Yapılan savaşlar, çekilen acılar, milyonlarca ölü bugünkü düzenin bedeli. Bunu geriye götürmek yirminci yüzyılın ilkelliğini bir daha yaşamak demektir. Oysa buna hiç kimsenin gücü yetmeyecektir.

Kadının suçlamaları bütün umudunu kırmıştı. Basit bir özlemin bu denli kıyasıya eleştirileceğini hesaba katmamıştı.

— Bugünkü kurulu düzeni yermek gibi bir düşüncem yok. Fakat iki yüzyıl kadar önceki gibi birkaç katlı binalarda oturmak, bugünkü yüz bin kişilik dev binalardan birinde oturmaktan çok farklı olsa gerek. O günlerde herkesin bir güneşi vardı, bugün hiç kimsenin yok.

— Klasik mülkiyet duygusu.

Kadının yüzündeki anlam hiç değişmemişti. Sonra aynı tonla devam etmişti :

— Siz klasik bir anlamda anaşistsiniz.

Bu suçlamaya gülmüştü sadece. Mavi gözlü adama bakmıştı. Nedense o eski parlaklığı kaybolmuştu gözlerinin. Gülümsemesi, kadının da gülümsemesine neden olmuştu. Kızgınlığımızı düzenleyebilecek kadar sinirlerimize hâkimiz artık, diye düşünmekten kendini alamamıştı. Kadın gülümsemesine devam ederek,

— Yirminci yüzyılın toplumcuları bugünkü düzeni hazırlarken, bugünün toplumcuları onların mirasını yadsımak yolunu seçiyorlar nedense, demişti.

Garson çayını masaya bıraktığında, bu bir özlemdi, diye düşündü. Klasik bir anaşistin mi, yoksa doğal bir özlem mi ? Bu konuyu artık hiç kimseyle konuşmamıştı şimdiye değin. Yemekten sonra çay gerçekten iyi oluyordu. Çayını bitirip dışarı çıktı. Ciğerlerine tertemiz havayı çekti.

— Biz gerçekten bize bırakılan mirası yemekle meşgul asalaklardan başka bir şey değiliz, diye mırıldandı.

Yerler ıslaktı. Yerdeki ıslaklığı ayaklarında hissediyormuş gibiydi. Oysa bu dev binanın yaşı kadar süre hiç yağmur yağmamıştı. □

Altı Milyonluk Adam

TANIK (Eyewitness To Murder)

Dizinin bu bölümünün özeti şöyle : Sandusky adlı ünlü bir savcı günün birinde ilginç bir şantaj davasını üzerine alır. Ne varki savcı olayı aydınlatmak için kurcaladıkça kimliği bilinmeyen kişilerce tehdit edilir ve öldürülmek istenir. Ancak suikast sonucu savcı yerine yanında bulunan yardımcısı ölür. Öldürme olayına Steve Austin de tanık olmuş, hatta biyonik gözüyle katili de görüp tanımıştır. Oysa olayın geçtiği anda bir TV programına çıkan katilin ikiz kardeşi Steve'in tanıklığını suya düşürür. İsveçli Alf Kjellin'in yönettiği bu bölümün belki de en ilginç yönü 2001 Uzay Yolu Macerası filminden tanıdığımız Gary Lockwood'un konuk sanatçı olarak ikiz katilleri canlandırmasıydı. Öte yandan kişisel durumu ve yetenekleri devlet sırrı olarak nitelendirilen bionik adamın uluorta saatte 60 km hızla koşması ve taksi kapılarını parçalaması dizi içinde yeni bir tutarsızlık örneğiydi.

ATHENA I İLE UZAYDA YOLCULUK (The Rescue of Athena One)

Daha önceleri Uzay Yolu dizisi için senaryolar hazırlayan D. C. Fontana bu kez Altı Milyonluk Adam için yazdığı bir senaryo ile bir bilim - kurgu dizisinin nasıl olması gerektiğini bize anımsatmış oldu. O kadar ki bu serüven, dizinin şimdiye dek izlediğimiz en doyurucu bölümü olmakla kalmadı, gazetelerin «biyonik adam asıl işinde» diye manşet atarak gerçeği ve özleneni yansıtmalarına da neden oldu. Bölümün konusu kısaca şöyle : Uzay Merkezi tarafından uzaya bir kadın astronotun gönderilmesine karar verilir. Merkez astronotun hazırlanmasında yardımcılık görevini Steve Austin'e verir. Görevi isteksizce yerine getiren Steve, daha sonra kadın astronot uzayda kaza geçirince bir kez daha yardıma koşmak zorunda kalır. Ancak bu kez olaylar tersine gelişir ve sonunda biyonik adamı kurtaran kadın astronot olur. Bu arada astronot Binbaşı Kelly olarak izlediğimiz oyuncu Farah Fawcett'in biyonik adamı canlandıran Lee Majors'un gerçek yaşamda karısı olduğunu ve karı koca sanatçıların dizinin başka bölümlerinde de birlikte görünebileceklerini okuyucularımıza anımsatalım.

SİNEMADA BİLİM - KURGU

KAPTAN NEMO (Captain Nemo and The Underwater City)

Yönetmen : James Hill/Oyuncular : Robert Ryan, Chuck Connors/Senaryo : Pip & Jane Baker, R. Wright Campbell/Görüntü : Alan Hume/Yardımcı yönetmen : Ted Lewis/MGM yapımı/renkli/1968.

İngiliz yönetmen James Hill'in bu filmi adından da anlaşılacağı üzere Jules Verne'in **Deniz Altında 20.000 Fersah** adlı romanından esinlenmiş. 1973'de 64 yaşında ölen ünlü Amerikalı sinema oyuncusu Robert Ryan Kaptan Nemo'yu canlandırıyor. Sanat yaşamı boyunca çevirdiği bu tek bilim - kurgu filminde Ryan oldukça başarılı. Öte yandan Nemo'nun yardımcısı Joab'ı canlandıran İngiliz oyuncu John Turner'in sinemaya geçişi ise on yıl öncesine, bir diğer b - k filmi «Behemoth The Sea Monster» (Deniz Canavarı Behemoth)'a dayanıyor.

Bu filimde de Nemo ve yardımcısı Templemer adını verdikleri sualtı kentini canavar Mobula'dan korumaya çalışırken izliyoruz. Önceleri zararsız bir deniz yaratığı olan Mobula'nın kent kurulurken ortaya çıkan ışınım etkisi altında devleşip canavarlaştığı anlatılıyor. Buna göre Mobula, çevresini kirleten ve doğaya karşı gelen insanoğlunun yarattığı bir başka «Frankenştayn» yani b - k filimlerinde çok rastlanılan bir uyarı simgesidir.

Nemo'nun oksijen aygıtının yan ürünü altınlarla dolup taşan kendi kendine yeterli sualtı kenti Templemer'de ütopya yanlısı ve karşıtı düşüncelerin çatışmasını izlemek son derece ilginç. Salt bu nedenle de olsa, görülmeye değer bir filim. Ayrıca Olga Lehmann'ın hazırladığı gözalıcı şık kostümler ve Bill Andrews'in yarattığı Nemo'nun denizaltısı Nautilus (kapak resmi), sualtı kenti Templemer gibi kolay kolay unutulamayacak görüntülerin de filme bir başka renk kattığını söylemek gerek.

Sayın okurlarımız, dergi hakkındaki düşünce ve eleştirilerinizi, yatırdığınız PTT çeklerinin arka yüzeyindeki «göndericinin alıcıya yazacağı not» bölümüne yazabilirsiniz. Dergide çıkan yazılarla ilgili görüşleriniz bize yol gösterecektir.

Ankara'da iki kişilik bilim - kurgu - sever aile kiralık daire
aranıyor. Tel : 27 24 56

ALTI MİLYONLUK ADAM

MR. WELLS KAÇIRILIYOR (Mr. Wells Is Missing)

TRT Televizyonunun basına önceden «Afrika'da bir Macera» adı altında tanıttığı bölüm son anda değiştirilip yerine dizinin bu bölümü konmuş. Bu yetmiyormuş gibi yayın akşamı bazı semtlerde elektrikler de kesilince ekranda neyin gösterildiği bir bilmece olup çıkmıştı. Ancak izleyebilenlerin anlattıklarından bu bölümün diğerlerinden pek ayrıcalığı olmadığı anlaşılıyor.

ATEŞ BÖCEĞİ HAREKÂTI (Operation Firefly)

Yönetmenliğini Reza Badiyi'nin yapmış olduğu bu bölümde bionik adam yine casuslar ve silâh kaçakçılarıyla uğraşıyor. Hani dizide «Altı milyonluk adam» olamasanız bile «Altmış milyonluk bir silâh kaçakçısı» olabilirsiniz demek isteniyor sanki! Konunun özeti şöyle : Lazer ışını kaynağını çok etkili bir silâh olarak kullanma yöntemini geliştiren doktor Abbott bilinmeyen kişilerce Florida'nın içlerine kaçırılır. Bu kişiler doktora kendilerinin hükümet adına çalıştıklarını söylerler ve bundan sonra doktorun çalışmalarını kendi yanlarında hükümet adına sürdüreceğini belirtirler. Her Amerikan vatandaşı gibi hükümetine sonsuz güveni (!) olan Dr. Abbott sonunda ikna olur ve çalışmalar başlar. Olay Amerikan Gizli Servisi'ne ulaşınca Steve Austin doktoru bulmakla görevlendirilir. Bu arada bir ruhbilimci olan doktorun kızı Susan babası ile binlerce kilometre uzaktan bağlantı kurmayı başarır ve bionik adamın babasını bulmasında yardımcı olur. Steve Austin'in kaba kuvvet ve teknik bilgiden sonra telepatiye de başvurması ilgi çekici. Öte yandan olayı telepati yerine ruh çağırma diye nitelendiren TRT cilerimiz bu bölümü hem ilginç, hem de gülünç kılmış oldular, sağolsunlar!

AFRİKA'DA BİR MACERA (Little Orphan Airplane)

Yönetmenliğini yine Reza Badiyi'nin yaptığı bu bölüm, «Görevimiz Tehlike» dizisi başoyuncularından zenci Greg Morris'i konuk sanatçı olarak ekrana getiriyor. «Altı Milyonluk Adam»ın «Görevimiz Tehlike» dizisinin devamı olduğuna gelin de inanmayın şimdi! Adamlar kadroyu bile yeniden kurmaya başladılar baksanıza.